

περάσει αὐτά, ὅλοι τὰ ἔχουν αἰσθανθῇ. Ἡ ζωὴ τῶν ναυτικῶν εἶνε ἴδια καὶ ἀπαράλλαχτη. Κίνδυνοι στὴ θάλασσα, παληκαριές καὶ ἀγάπες στὴ στερεὰ. Ὅ,τι τοὺς ἔκαμε ἐντύπωση καὶ τοὺς ἐξέπληττε ἦταν τὸ πάθημα τοῦ Ἀντριώτικου μπάρκου. Καθένας εἶχεν ἐμπρὸς τοῦ ὀλοφάνερο τὸ ἐκδικητικὸ κύμα, ποῦ καταπιασμένο ψηλὰ στὰ ὀμιχλωμένα καὶ ἄξενα μέρη τῆς Μαύρης θάλασσας, κατέβαιναν ὅλο φουσκόνοντας καὶ ὅλο βογγῶντας ἕως τὰ ἡμερὰ ἀκρογιάλια τῆς Ἑλλάδας γιὰ νὰ τιμωρήσῃ τὴν προδοσίαν. Καθένας ἐφανταζόταν τὴ θεϊκὴ κατάρρα, μαῦρο πουλὶ ν' ἀκολουθῇ ἀπὸ ψηλὰ τὸ μπάρκο ἄγρυπνο καὶ τέλος νὰ τοῦ ῥίχνεται, νὰ τὸ μαδᾷ καὶ νὰ τὸ πετσοκόβῃ μὲ φρικτὴ ἀσπλαχνία. Κ' ἔλεγε καθένας τὴ θάλασσα αὐτὴ τὴν πικροκυματοῦσα, ποῦ τόσοι καὶ τόσοι θάφτει καθημερινῶς στὰ κύματά της, ἄγρυπνὰ νὰ ἐπιβλέπῃ τοὺς νόμους τῶν ναυτικῶν. Τρόμος καὶ φοίικη τοὺς εἶχε κυριέψει, λὲς καὶ τὴν αἰσθάνοντο ἀποπάνου τοὺς ἔτοιμην νὰ ξεσπᾷ καὶ ἐναντίον τοὺς, ἂν ποτὲ καὶ αὐτοὶ ἐφέροντο ὅπως ὁ Ἀντριώτης. Καὶ ὅταν σὲ λίγο ἀκούστηκε ἡ καμπάνα τῆς βάρδιας, ἐσηκώθηκε καθένας κ' ἐπῆγε νὰ πιάσῃ τὴ δουλειὰ του, δίχως χωράτὰ καὶ πειράγματα ὅπως ἄλλοτε. Μόνον Κώστας ὁ Συριανὸς ὁ θερμαστής, πάντα ὁ ἴδιος, ἠθέλησε πάλι νὰ πειράξῃ τὸν γέροντα:

— Ἐλα πὲς μας, Μπαρμπακαληώρα, πόσες φορές ἐναυάγησες;

Ἀλλὰ ὁ ὑποναύκληρος τὸρα μὲ τὴν παληὰ του συνήθεια, ἐσηκώθηκε Ποσειδώνιος καὶ ἀλύγιστος, τὰ μάτια του ἐπιθοβόλουν ἀπὸ θυμούς καὶ φοβέρισμα καὶ μὲ τὴν ἀρβανίτικη προφορά του ἐγύρισε καὶ εἶπε:

— Μωρέ, αἴντε πόρ!... Ἐσεῖς νὰ πᾶτε νὰ βυζᾶχτε γάλα κ' ὕστερα νάρθῃτε νὰ μιλήσετε μετὰ. Ἀμή!... τὸν καιρὸ ποῦ ἐγὼ ἀρμένιζα στὰ πέλαγα ἐσεῖς δὲν ἦστε μουνδὲ σπόρος στ' ἄχαμνὰ τοῦ πατέρας σας!...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ

ΔΥΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ἐνα πρωὶ δέχτηκα τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ φίλου μου Ἰησοῦ Σαμουηλίδου, ποῦ εἶνε ἕνας ἀπὸ τοὺς πειὸ γραμματισμένους Ὀθραίους στὴν Ἑλλάδα, γιατί εἶνε σπουδαχτὴς τῆς νομικῆς καὶ ἔχει διαβάσει πάρα πολλὰ.

Μὲ συμπάθειο ποῦ ὁ πρόλογός μου ἄρχισε μὲ τὴ σύσταση ἑνὸς Ὀθραίου. Μὰ ξέρετε τί Ὀθραῖος εἶνε αὐτός; Εἶνε ἕνας Ὀθραῖος ποῦ αἰσθάνεται μέσα του τόσο πολὺ τὰ μεγάλα ἔργα τῶν προγόνων μας, τῶν προγόνων του καὶ τῶν ξένων, ποῦ νομίζει κανεὶς πῶς δὲν ἔχει καμμιά συγγένεια μὲ τὸ σημερινὸ φιλοχρήματο λαὸ τοῦ Ἰσραήλ, ποῦ δὲν ἐννοεῖ νὰ σοῦ πῇ καλημέρα, ἂν δὲν εἶνε βέβαιος καὶ παραβέβαιος, πῶς θὰ κερδίσῃ μιὰ πεντάρρα ἀπὸ σένα. Ὁ Σαμουηλίδης κοντὰ στὰ ἄλλα του χαρίσματα εἶνε καὶ... ποιητής (!) καὶ ἄμα

βρίσκει κανένα καλὸ πρᾶμμα σὲ ξένη γλῶσσα, ἐννοεῖ νὰ τὸ μεταφράξῃ ἢ πεζὰ ἢ ἑμμετρα καὶ καμμιά φορὰ καὶ νὰ κλέφτῃ τὶς καλῆτερες ιδέες καὶ νὰ τὶς παρουσιάξῃ γιὰ δικές του.

Ὅταν μπῆκε λοιπὸν στὸ κατοικειό μου, κατὰ λαβὰ ἀπὸ τὸ πρόσωπό του, πῶς κᾄτι σπουδαῖο εἶχε μέσα του.

— Πὲς μᾶς τὰ λοιπὸν, τοῦ εἶπα, τί μᾶς ἔφερες πάλι σήμερα;

— Σοῦ ἤφερα ἕνα πρᾶμμα, μοῦ εἶπε, ποῦ θὰ σοῦ κάνῃ ἐντύπωση. Ἐνα ἄγνωστο ποίημα σὲ κάθε εἶδος ποίησης ποῦ ἔχεις διαβάσει ὡς τὰ σήμερα.

Ἐτέντωσα τὸ χεῖρ μου καὶ ἐπῆρα τὸ χαρτί ποῦ εἶχε μέσα τὸ ποίημα. Διαβάζω.

« Η ΚΛΙΜΑΞ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΔΙΚΗΣ

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ).

Τί ὠραῖο κατσίκακι! ποῦ ἀγόρασ' ὁ πατέρας
Δύο ἄσπρα μοναχά.

Ἦρθεν ὕστερα ὁ λύκος κ' ἔφαγε τὸ κατσίκακι,
Τὸ ὠραῖο κατσίκακι, ποῦ ἀγόρασ' ὁ πατέρας
Δύο ἄσπρα μοναχά.

Ἦρθεν ὕστερα ὁ σκύλος καὶ ἐδάγκασε τὸ λύκο
Πῶφαγε τὸ κατσίκακι:
Τὸ ὠραῖο κατσίκακι, ποῦ ἀγόρασ' ὁ πατέρας
Δύο ἄσπρα μοναχά.

Ἦρθεν ὕστερα τὸ ξύλο καὶ ἐχτύπησε τὸ σκύλο,
Ποῦ ἐδάγκασε τὸ λύκο,
Πῶφαγε τὸ κατσίκακι:
Τὸ ὠραῖο κατσίκακι, ποῦ ἀγόρασ' ὁ πατέρας
Δύο ἄσπρα μοναχά.

Ἦρθεν ὕστερα ἡ φλόγα κ' ἔκαψε τὸ μαῦρο ξύλο,
Ποῦ ἐχτύπησε τὸ σκύλο,
Ποῦ ἐδάγκασε τὸ λύκο,
Πῶφαγε τὸ κατσίκακι:
Τὸ ὠραῖο κατσίκακι, ποῦ ἀγόρασ' ὁ πατέρας
Δύο ἄσπρα μοναχά.

Ἦρθε τὸ ποτάμι καὶ κατάσβυσε τὴ φλόγα,
Πῶκαψε τὸ μαῦρο ξύλο,
Ποῦ ἐχτύπησε τὸ σκύλο,
Ποῦ ἐδάγκασε τὸ λύκο,
Πῶφαγε τὸ κατσίκακι:
Τὸ ὠραῖο κατσίκακι, ποῦ ἀγόρασ' ὁ πατέρας
Δύο ἄσπρα μοναχά.

Ἦρθεν ὕστερα τὸ βῶδι καὶ κατάπιε τὸ ποτάμι,
Ποῦ κατάσβυσε τὴ φλόγα,
Πῶκαψε τὸ μαῦρο ξύλο,
Ποῦ ἐχτύπησε τὸ σκύλο,
Ποῦ ἐδάγκασε τὸ λύκο,
Πῶφαγε τὸ κατσίκακι:
Τὸ ὠραῖο κατσίκακι, ποῦ ἀγόρασ' ὁ πατέρας
Δύο ἄσπρα μοναχά.

Ἦρθε ὁ μακελάρης κ' ἔσφαξε τὸ καψοβῶδι,
Ποῦ κατάπιε τὸ ποτάμι,
Ποῦ κατάσβυσε τὴ φλόγα,
Πῶκαψε τὸ μαῦρο ξύλο,
Ποῦ ἐχτύπησε τὸ σκύλο,
Ποῦ ἐδάγκασε τὸ λύκο,
Πῶφαγε τὸ κατσίκακι:
Τὸ ὠραῖο κατσίκακι, ποῦ ἀγόρασ' ὁ πατέρας
Δύο ἄσπρα μοναχά.

Ἦρθεν ὕστερα ὁ Χάρος καὶ ἀρπάξε τὸ μακελάρη
Πῶσφαξε τὸ καψοβῶδι,
Ποῦ κατάπιε τὸ ποτάμι,

Ποῦ κατὰσθυσε τὴ φλόγα,
Πῶκαψε τὸ μαῦρο ξύλο,
Ποῦ ἐχτύπησε τὸ σκύλο,
Ποῦ ἐδάγκασε τὸ λύκο,
Πῶφαγε τὸ κατσίκακι :

Τὸ ὠραῖο κατσίκακι, ποῦ ἀγόρασ' ὁ πατέρας
Δύο ἄσπρα μοναχά.

¹ Ἦρθεν ὕστερα ὁ Θεὸς καὶ ἀφάνισε τὸ Χάρο,
Π' ἄρπαξε τὸ μακελάρη,
Πῶσφαξε τὸ καψοβῶδι,
Ποῦ κατὰπτε τὸ ποτάμι,
Ποῦ κατὰσθυσε τὴ φλόγα,
Πῶκαψε τὸ μαῦρο ξύλο,
Ποῦ ἐχτύπησε τὸ σκύλο,
Ποῦ ἐδάγκασε τὸ λύκο,
Πῶφαγε τὸ κατσίκακι :

Τὸ ὠραῖο κατσίκακι, ποῦ ἀγόρασ' ὁ πατέρας
Δύο ἄσπρα μοναχά ».

Ἄμα διάβασα τὸ ποίημα τοῦτο, μοῦ φάνηκε
σὰ νὰ τὸ γνῶρίζα, σὰν νὰ μὴν ἦταν ξένο στὸ νοῦ
μου, καὶ ἀφοῦ συλλογίστηκα κάμποση ὥρα, μὲ με-
γάλη μου ἀπορία θυμῆθηκα ἓνα δημοτικὸ τραγούδι
ποῦ τραγουδιέται σ' ὅλη τὴν Ἠπειρο πολὺ συχνά
καὶ τὸ ξέρεи ἐκεῖ ὅλος ὁ κόσμος. Ἡ δυσκολία ποῦ
τράβηξα, γιὰ νὰ τὸ θυμηθῶ αὐτὸ τὸ τραγούδι, εἶνε,
ποῦ λείπω πολλὰ χρόνια ἀπὸ τὴν ἀγαπημένη καὶ
ποιητικὴ πατρίδα μου Ἠπειρο.

Τὸ δημοτικὸ τραγούδι, λέγεται *Κικιρίκουουουου*,
καὶ τὰ λόγια του εἶνε αὐτά.

Λάλησε πέτε,
Ξύπνα τὸ γέρο,
Τὸν πολυπικραμένο,
Ὅπου φυλάει τὸν κῆπο
Μὲ τὰ τριαντάφυλλα.

² Ἦρθ' ἡ ἄλεπού,
Κ' ἔφαγε τὸν πέτο,
Ποῦ ξύπναγε τὸ γέρο,
Τὸν πολυπικραμένο,
Ποῦ φύλαγε τὸν κῆπο
Μὲ τὰ τριαντάφυλλα
Λάλησε πέτε κ.λ.

³ Ἦρθεν ὁ σκύλος,
Κ' ἔφαγε τὴν ἄλεπού,
Κ' ἡ ἄλεπού τὸν πέτο,
Ποῦ ξύπναγε τὸ γέρο,
Τὸν πολυπικραμένο,
Ποῦ φύλαγε τὸν κῆπο.
Μὲ τὰ τριαντάφυλλα.
Λάλησε πέτε κ.λ.

⁴ Ἦρθε τὸ ξύλο
Κ' ἔδειρε τὸ σκύλο,
Πῶφαγε τὴν ἄλεπού
Κ' ἡ ἄλεπού τὸν πέτο,
Ποῦ ξύπναγε τὸ γέρο,
Τὸν πολυπικραμένο,
Ποῦ φύλαγε τὸν κῆπο
Μὲ τὰ τριαντάφυλλα.
Λάλησε πέτε κ.λ.

⁵ Ἦρθεν ὁ φούρνος
Κ' ἔκαψε τὸ ξύλο,
Πῶδειρε τὸ σκύλο,
Πῶφαγε τὴν ἄλεπού,
Κ' ἡ ἄλεπού τὸν πέτο,
Ποῦ ξύπναγε τὸ γέρο
Τὸν πολυπικραμένο,
Ποῦ φύλαγε τὸν κῆπο
Μὲ τὰ τριαντάφυλλα.
Λάλησε πέτε κ.λ.

⁶ Ἦρθε τὸ ποτάμι
Κ' ἔσθυσε τὸ φούρνο,
Πῶκαψε τὸ ξύλο,
Πῶδειρε τὸ σκύλο,
Πῶφαγε τὴν ἄλεπού
Κ' ἡ ἄλεπού τὸν πέτο,
Ποῦ ξύπναγε τὸ γέρο
Τὸν πολυπικραμένο,
Ποῦ φύλαγε τὸν κῆπο
Μὲ τὰ τριαντάφυλλα.
Λάλησε πέτε κ.λ.

⁷ Ἦρθε τὸ βῶδι
Κ' ἔπτε τὸ ποτάμι,
Πῶσθυσε τὸ φούρνο
Πῶκαψε τὸ ξύλο,
Πῶδειρε τὸ σκύλο,
Πῶφαγε τὴν ἄλεπού
Κ' ἡ ἄλεπού τὸν πέτο,
Ποῦ ξύπναγε τὸ γέρο
Τὸν πολυπικραμένο,
Ποῦ φύλαγε τὸν κῆπο
Μὲ τὰ τριαντάφυλλα.
Λάλησε πέτε κ.λ.

⁸ Ἦρθ' ὁ μακελάρης
Κ' ἔσφαξε τὸ βῶδι,
Πῶπτε τὸ ποτάμι,
Πῶσθυσε τὸ φούρνο,
Πῶκαψε τὸ ξύλο,
Πῶδειρε τὸ σκύλο
Πῶφαγε τὴν ἄλεπού
Κ' ἡ ἄλεπού τὸν πέτο
Ποῦ ξύπναγε τὸ γέρο
Τὸν πολυπικραμένο,
Ποῦ φύλαγε τὸν κῆπο
Μὲ τὰ τριαντάφυλλα.
Λάλησε πέτε κ.λ.

⁹ Ἦρθεν ὁ Χάρος
Κ' ἐπῆρ' τὸ μακελάρη,
Πῶσφαξε τὸ βῶδι,
Πῶπτε τὸ ποτάμι
Πῶσθυσε τὸ φούρνο,
Πῶκαψε τὸ ξύλο,
Πῶδειρε τὸ σκύλο,
Πῶφαγε τὴν ἄλεπού,
Κ' ἡ ἄλεπού τὸν πέτο,
Ποῦ ξύπναγε τὸ γέρο
Τὸν πολυπικραμένο,
Ποῦ φύλαγε τὸν κῆπο
Μὲ τὰ τριαντάφυλλα.

Λάλησε πέτε,
Ξύπνα τὸ γέρο
Τὸν πολυπικραμένο,
Ὅπου φυλάει τὸν κῆπο
Μὲ τὰ τριαντάφυλλα.

Ἡ ἀπλὴ παραβολὴ τῶν δυὸ αὐτῶν τραγουδιῶν
μᾶς δίνει νὰ καταλάβωμεν ὅτι εἶνε ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ
πρᾶγμα ὅπως διόλου. Τώρα ἐρχεται τὸ ζήτημα,
ποῖο ἀπὸ τὰ δυὸ ἐχρησίμευσε στὸ ἄλλο γιὰ πρω-
τότυπο.

Στὴν ἀρχή, ὅταν ὁ φίλος μου μοῦ παρουσίασε
τὸ μεταφρασμένο τραγούδι, θέλησε νὰ μὴ τὸ πι-
στέψω, γιατί' δὲν μ' ἐχωροῦσε ὁ νοῦς μου, ὅτι
μποροῦσε τέτοια ἀδερφικὴ συγγένεια τραγουδιῶν—
γιὰ νὰ μὴ 'πῶ ταυτότητα — νὰ βρεθῇ ἀνάμεσα
σ' ἓνα γνήσιο ἐλληνικὸ τραγούδι καὶ σ' ἓνα ὁβραϊτικόν.
Αὐτὸς ὁμως μοῦ παρουσίασε τὸ ὁβραϊτικὸ βιβλίον
« Ἀγκαδὰ σὲλ Πέσαχ » ἤτοι « Μελέτη τοῦ Πάσχα », ἡ

δηλαδή ἡ ἱστορία τοῦ πῶς ἐβγήκαν οἱ ὁβραῖοι ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο, ποῦ εἶνε ὑποχρεωμένοι ὅλοι οἱ ὁβραῖοι νὰ τὴν διαβάσουν τὴν πρώτην καὶ τὴν δευτέραν νύχτα τοῦ Πάσχα πρῶτα ἀπὸ τὸ φαγητὸ ἀπάνω στὸ τραπέζι, ἔχοντας τὰ ποτήρια γιαμάτα κρασί, κάθε ἓνας χωριστὰ στὸ σπίτι του. Καὶ ἐπειδὴς ἐγὼ κατὰ δυστυχίαν δὲν ξέρω ὁβραϊκά ἀναγκάστηκα νὰ καταφύγω σὲ πολλοὺς φίλους μου ὁβραίους καὶ ὅλοι μου τὸ ζήτησαν σύμφωνα μὲ τὴ μετάφραση, ὥστε δὲν μου ἔμεινε ἡ παραμικρὰ ἀμφιβολία, ὅτι καὶ οἱ ὁβραῖοι ἔχουν αὐτὸ τὸ τραγοῦδι ὅπως καὶ οἱ Ἑπειρώταις.

Καθὼς μ' ἐβεβαίωσαν πολλοί, τὸ τραγοῦδι εἶνε γραμμένο στὴ χαλδαϊκῇ γλῶσσᾳ καὶ τραγουδιέται ὕστερα ἀπὸ τὴν «Μελέτη» σὰν ἐθνικὸ τραγοῦδι, τὴν πρώτην καὶ τὴν δευτέραν νύχτα τῆς Ὀβραϊκῆς Πασκαλίας, σάμπως εἴπαμε καὶ παραπάνω, καὶ ὅτι βρίσκεται στὰ βιβλία τῆς «Μελέτης» ἐδῶ καὶ ἑκατὸ χρόνια καὶ κάτω χωρὶς τὸ ὄνομα τοῦ ποιητοῦ του καὶ ὅτι στὰ παλαιότερα βιβλία δὲ βρίσκεται.

Τοῦτο μᾶς δίνει νὰ καταλάβωμε ὅτι τὸ τραγοῦδι αὐτὸ εἶνε ἐλληνικὸ καὶ ὅτι κάποιος φιλόμουσος Γιαννιώτης ὁβραῖος τὸ μετάφρασε καὶ ἐπειδὴς ἦταν ὠμορρο καὶ περίεργο τὸ παραδέχτηκαν γιὰ

Πασκαλιὰτικο τραγοῦδι. Ἀλλοῖωτικά εἶνε ἀδύνατο νὰ παραδεχτοῦμε ὅτι μεταφράστηκε ἀπὸ τὸ ὁβραϊκόν, γιὰτὶ ἂν μεταφράζονταν θάμενε ἄγνωστο καὶ δὲ θὰ μπορούσε νὰ γίνῃ δημοτικόν. Ἐξὸν ἀπ' αὐτὸ καὶ ἕνεκα τοῦ οἱ ὁβραῖοι τοῦ Γιαννίνου εἶνε πολὺ ὀλίγοι σ' ὅλη τὴν Ἠπειρὸν καὶ ἕνεκα τῆς ἔχτριας τοῦ βρίσκεται ἀνάμεσα στὴ θρησκεία τῶν ὁβραίων καὶ τῶν χριστιανῶν, δὲν μπορούσε ποτὲ ἡ δημοτικὴ ποίησις τῆς Ἠπειροῦς ν' ἀρπάξῃ ἓνα ὁβραϊκόν τραγοῦδι καὶ νὰ τὸ κἀνὴ δικό της. Ὡστε κατὰ τὴ γνώμην μου, γνώμην ποῦ δὲν ἔχει καμμιά ἀπαίτησιν νὰ γίνῃ παραδεχτὴ ἀπὸ τὸν ἓνα καὶ ἀπὸ τὸν ἄλλο, γιὰτὶ δὲ φαντάστηκε ποτὲ νὰ μπερδευτῶ μὲ ὁβραϊκά γράμματα, στὴν περίστασιν αὐτὴ οἱ ὁβραῖοι σὰν ἐξυπνοὶ ἐμπόροι ποῦ εἶνε, ἀφοῦ ὅλα τὰ ἐμπορεύτηκαν, ἔβαλαν χέρι καὶ στὴν ποίησίν μας. Ἄν ὅμως γνωρίζει κανένας πλεότερα γιὰ τὸ τραγοῦδι αὐτὸ τὸ ὁβραϊκόν ἀπὸ ὅσα ἐγὼ γράφω ἐδῶ πέρα, ἄς γράψῃ ὅ,τι ξέρει καθὼς καὶ τὴ γνώμην του. Προστέτω μόνον ὅτι τὸ ἐλληνικὸν τραγοῦδι εἶνε πολὺ παλὸν γιὰτὶ τραγουδιέται στὰ περὶ ἄγρια μέρη τῆς Ἠπειροῦς καὶ γι' αὐτὸ δὲ βρίσκεται σὲ καμμιά συλλογὴ δημοτικῶν τραγοιδίων.

X. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΓΝΗΣΙΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΣΑΙΞΠΗΡΕΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Ἐὰν πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν ἤθελέ τις τολμήσῃ νὰ εἴπῃ ὅτι ὁ ἐκ Στράτφορντ ποιητῆς δὲν ἔγραψε τὰ ἀποδιδόμενα αὐτῷ δράματα, γελοῖος τῇ ἀληθείᾳ θὰ ἐνομιζέτο· σήμερον ὅμως πάντες, πλὴν τῶν παρὰ τὸν Ἄβονα ποταμὸν ζώντων, ὁμολογοῦσιν ὅτι ἡ πολὺτολμος αὕτη γνώμη δεῖται συζητήσεως καὶ ἐρευνῆς καὶ αὐτοὶ μάλιστα οἱ θερμότετοι ὁπαδοὶ τοῦ ὁμολογοῦσιν ὅτι ἀναφύονται κατὰ τὴν συζήτησιν παράδοξοι τινες συμπτώσεις καὶ δυσχέρειαι, ἃς δὲν δύναται τις εὐλόγως νὰ δικαιολογήσῃ· ὅθεν ἐν βραχυλογίᾳ ἃς ρίψωμεν βλέμμα ἐπ' ὀλίγων τινῶν.

Περὶ τῆς τοῦ Γουλλιέλμου Σαίξπηρ ἐφημέριος

ἡλικίας ἐλάχιστα μόνον γινώσκωμεν καὶ ταῦτα μαρτύρια δυσανάπειστα τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ δεσποζούσης γνώμης. Λέγεται ὅτι ἐσπούδασεν εἰς τὸ μόνον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἐν τῷ γενεθλίῳ αὐτοῦ χωρίῳ Στράτφορντ, ὑπάρχον δημοτικὸν σχολεῖον, ἡ στοιχειώδης διδασκαλίᾳ τοῦ ὁποίου ὡς πρὸς τὴν καλλιγραφίαν, ἀνάγνωσιν, ἀριθμητικὴν, καὶ γενικὰς γνώσεις, ὑποδεεστέρα ἦτο ἐκείνης, ἣς κάτοχος εἶνε ὁ σήμερον ἐν Λονδίῳ τὸν ἀμαξηλάτην ἐπαγγελλόμενος. Ὁ Σαίξπηρ ὀλίγον ἡδύνατο νὰ καυχῇ περὶ τῆς καλλιγραφίας του. Καὶ τοῦτο μαρτυροῦσι τὰ ὁμοίτυπα τῶν ἐξῆς τεσσάρων ὑπογραφῶν του.

W illiū. Szajszaj

W illiam Szajszaj

W illiam Szajszaj

W illiam Szajszaj

Περίεργον ἀληθῶς καὶ θαυμαστὸν εἶνε ὅτι ἀνὴρ, ὅστις, ὡς λέγεται, ἔγραψε τόσῃν πολυτομίᾳ, ἡδύνατο νὰ γράφῃ τόσον δυσκόλως καὶ δυσκρινῶς. Φαντασθῆτε δρᾶμά τι γεγραμμένον ἐν τοιοῦτῳ δυσ-

διακρίτῳ χαρακτῆρι. Ἀνωφελὲς δ' εἶνε νὰ ἰσχυρισθῇ τις, ὅτι τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καλλιγραφία, διότι αἱ ὑπάρχουσαι πολλῶν ἄλλων συγχρόνων τοῦ Σαίξπηρ, ὡς τὰ ἐξῆς ὁμοίτυπα

Inigo Jones Ben Jonson. Szajszaj

1614